

DUK. Internete viešai skelbiami organizacijos ar organizacijos darbuotojų elektroninio pašto adresai. Ar jais galime siųsti pasiūlymus dėl savo paslaugų?

2021-04-01

Juridiniai asmenys, būdami įvairų teisinių santykių dalyviais, sąveikauja su kitais teisinių santykių subjektais. Visgi juridinio asmens bei juridinio asmens darbuotojų elektroninio pašto adresų viešinimas internete savaime nesudaro pagrindo šiuos duomenis tvarkyti kitiems asmenims. Minėtų kontaktinių duomenų paskelbimas internete, visų pirma, yra sietinas su kreipimusi į duomenis skelbiantį subjektą jo vykdomos veiklos klausimais, t. y. siekiant gauti jo teikiamas paslaugas, įsigyti jo parduodamas prekes ir pan. Todėl asmenys (fiziniai, juridiniai), siekdami siųsti pasiūlymus dėl savo teikiamų paslaugų viešai skelbiamais juridinio asmens ar juridinio asmens darbuotojų elektroninio pašto adresais, privalo vadovautis toliau aptartomis, su elektroninių ryšių paslaugų naudojimu susijusiomis taisyklėmis.

Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo (toliau – ERĮ) 69 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad naudoti elektroninių ryšių paslaugas, įskaitant elektroninio pašto¹ pranešimų siuntimą, tiesioginės rinkodaros tikslu leidžiama tik gavus **išankstinį** abonento ar registruoto elektroninių ryšių paslaugų naudotojo **sutikimą**. ERĮ 69 straipsnio 2 dalyje numatyta išimtis, kai leidžiamas elektroninio pašto kontaktinių duomenų naudojimas tiesioginės rinkodaros tikslu be sutikimo, tačiau ji taikoma tik tenkinant **visas** šias sąlygas:

- a) elektroninio pašto kontaktiniai duomenys gauti iš paties kliento;
- b) elektroninio pašto kontaktinių duomenų rinkimo metu buvo sudaryta asmeniui galimybė prieštarauti tokiam kontaktinių duomenų tvarkymui;
- c) naudojami elektroninio pašto kontaktiniai duomenys;
- d) siūlomos tik savo paties panašios prekės ar paslaugos;
- e) siunčiant kiekvieną žinutę sudaroma aiški, nemokama ir lengvai įgyvendinama galimybė atsisakyti tokio elektroninio pašto kontaktinių duomenų naudojimo.

Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo (toliau – ADTAĮ) 2 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad tiesioginė rinkodara – veikla, kurios tikslas paštu, telefonu arba kitokiu tiesioginiu būdu siūlyti asmenims prekes ar paslaugas ir (arba) teirautis jų nuomonės dėl siūlomų prekių ar

¹ 29 straipsnio duomenų apsaugos darbo grupė, įkurta 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvos 95/46 EB dėl asmens apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo pagrindu (toliau – 29 straipsnio darbo grupė), [2004 m. vasario 27 d. nuomonėje Nr. 5/2004 dėl nepageidaujamų tiesioginės rinkodaros pranešimų pagal Direktyvos 2002/58/EB 13 straipsnį](#) (toliau – Nuomonė) nurodė, kad elektroninio pašto sąvoka, taikoma bet kokiam elektroninių ryšių pranešimui, kai siuntėjui ir gavėjui nebūtina dalyvauti tuo pačiu metu. 29 straipsnio darbo grupės nuomone *šis apibrėžimas yra platus ir turi būti technologiškai neutralus, todėl* paslaugos, kurioms taikoma elektroninio pašto apibrėžtis, apima, pavyzdžiui, klasikinį el. paštą (SMTP), trumpųjų pranešimų paslaugą arba SMS žinutes, MMS pagrindu veikiančią paštą, atsakikliuose paliktus pranešimus, balso pašto paslaugų sistemas ir kt. Minėtoje nuomonėje pažymėta, kad toks sąrašas negali būti laikomas baigtiniu ir gali būti peržiūrėtas atsižvelgiant į rinkos ir technologijų raidą.

paslaugų². Taigi pasiūlymų dėl teikiamų paslaugų siuntimas elektroniniu paštu būtų laikomas tiesiogine rinkodara, nepaisant to, kad elektroninio pašto adresai buvo paskelbti viešai. Tai reiškia, kad siekiant tiesioginės rinkodaros pasiūlymus siųsti viešai paskelbtu juridinio asmens ar jo darbuotojo elektroninio pašto adresu būtina gauti, atitinkamai, juridinio asmens vadovo (jo įgalioto asmens) ar konkretaus darbuotojo³ **išankstinį** sutikimą, kaip tai numatyta ERĮ 69 straipsnio 1 dalyje. Atkreiptinas dėmesys, kad ERĮ 69 straipsnio 1 dalyje nurodytas sutikimas privalo būti gautas dar iki elektroninio laiško išsiuntimo bei atitikti 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) 7 straipsnio sąlygas, kuri atšaukti turėtų būti taip pat lengva kaip jį duoti.

Taigi tiesioginės rinkodaros pasiūlymų siuntimas juridinio asmens ar juridinio asmens darbuotojų **viešai paskelbtais** elektroninio pašto adresais, neturint juridinio asmens vadovo (atstovo) ar konkretaus darbuotojo išankstinio sutikimo arba **neįgyvendinus** ERĮ 69 straipsnio 2 dalyje įtvirtintų sąlygų, yra negalimas.

² Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2020 m. vasario 19 d. nutartyje administracinėje byloje Nr.eA-2402-629/2020 atkreipė dėmesį į tai, kad „ADTAĮ 2 straipsnio 1 dalies nuostatoje „*expressis verbis* (aiškiais žodžiais, tiesiogiai) nėra daroma skirtis nei tarp paslaugų teikėjų (t. y. viešų arba privačių subjektų), nei tarp pačių siūlomų paslaugų, priklausomai nuo jų pobūdžio (t. y. viešųjų arba komercinių)“. Vadinasi, ADTAĮ 2 straipsnio 1 dalis nenumato, kad asmenims siūlomos paslaugos būtinai turi būti mokamos, kaip ir nenustato skirtumo tarp privatus ir viešojo sektoriaus paslaugų.

³ Darbuotojas, duodamas sutikimą gauti tiesioginę rinkodarą darbo el. pašto adresu, turėtų įsitikinti, kad pagal darbdavio taikomą politiką (jeigu tokia yra), jis tokį sutikimą gali duoti.